

DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0129>

УДК 338.246.025.2

JEL Classification: O3, M21, H56

Лойко Єлизавета Миколаївна

аспірантка ОНП «Економіка»

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

ORCID ID: 0000-0003-3266-8286

e-mail: y.loiko.asp@kubg.edu.ua

Загороднюк Євгеній Владиславович

аспірант ОНП «Економіка»

ВНЗ «Університет економіки та права КРОК»

Київ, Україна

ORCID ID: 0009-0002-6497-8561

e-mail: YZahorodniuk@gmail.com

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КОМУНІКАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. У статті розглянуто питання нормативно-правового регулювання цифрової трансформації комунікаційних стратегій суб'єктів господарювання. Встановлено, що нормативно-правове регулювання цифрової трансформації діяльності суб'єктів господарювання є державно-правовим процесом. Встановлені комунікаційні можливості для суб'єктів господарювання, які формуються сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями і мережевою інфраструктурою на рівні держави, регіону та підприємств. Окреслено коло документів, що формує правове забезпечення цифрової трансформації комунікаційних стратегій суб'єктів господарювання. Визначено, що нормативно-правові акти у сфері цифрової трансформації суб'єктів господарювання поділяються на директивні та нормативні. Проаналізовано вітчизняні законодавчі акти у сфері цифровізації діяльності суб'єктів господарювання, розкрито їх призначення. Встановлено, що складність сучасних цифрових технологій та брак в державних структурах фахівців для аналізу наслідків цифровізації не дають можливості об'єктивної оцінки негативних наслідків цифровізації. Тому безумовно потрібний подальший розвиток нормативно-правового законодавства особливо в галузі стандартизації, регулювання цифрової конкуренції, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище при використанні цифрових технологій. Встановлено, що на початку розвитку цифровізації кіберпростір був зоною вільною від регулювання, то у сучасних умовах держава бере істотну участь у регулюванні цифрових відносин. Враховуючи необхідність боротьби із кіберзлочинністю, яка має транснаціональний характер, існує потреба у міжнародному впливі регулювання відносин в сфері цифрових комунікацій.

Ключові слова: цифрова трансформація; комунікаційні стратегії; суб'єкти господарювання; нормативно-правове регулювання.

ВСТУП

Постановка проблеми. Поширення інформаційно-комунікаційних технологій в світі сприяло побудові нових комунікацій між бізнес-партнерами та між бізнесом, державою та суспільством. Цифровізація економіки викликала появу нових суб'єктів: віртуальних підприємств, цифрового бізнесу, нових видів товарів та послуг, нових видів господарських санкцій. Використання цифрових технологій має як суттєві переваги так і певні ризики, зокрема загрозу кіберзлочинності. Відносини з новими ознаками потребують нормативно-правового регулювання. Специфіка цифрових технологій спричиняє і специфіку нормативно-правового регулювання. В Україні прийняті вже нормативно-правові документи, які регулюють використання цифрових технологій у діяльності суб'єктів господарювання. В умовах воєнного стану, який додає додаткових ризиків при здійсненні комунікацій у цифровому форматі, питання нормативно-

правового регулювання цифрової трансформації комунікаційних стратегій суб'єктів господарювання є актуальним, чому і присвячена ця стаття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню нормативно-правового регулювання цифрової трансформації суб'єктів господарювання присвячені наукові праці наступних авторів. Дослідженню нормативно-правового механізму цифрових трансформацій в органах публічної влади та розвитку цифрових компетентностей публічних службовців присвячена наукова стаття Польового П. В. [1]. Питання правового регулювання цифрової економіки висвітлено у статті Дубняк М. В. та Грачової О. Ю. [2]. Питання права та регулювання цифрової економіки висвітлено у наукових працях Вінник О. М. [3] та Вінник О. М., Попович Т. Г., Дерев'янко Б. В. [4], Дергалюк М. [5]. Стаття Орлової О. С. присвячена правовому регулюванню господарської діяльності в умовах цифровізації [6]. Монографія за ред. Єфремової К. В. присвячена результатам дослідження базовим аспектам цифровізації та їх правового забезпечення [7]. Питанню правового забезпечення цифрової трансформації в Україні присвячена стаття Луценко В. Р. та Пікулі П. О. [8]. У статті Пустоварова А. І. розглянуто формування механізму цифрової трансформації управління розвитком національної економіки [9]. Питанню забезпечення параметрів економічної безпеки в умовах посилення інформаційних ризиків і загроз присвячена стаття Сундука А. М., Швеця П. А., Жукової Ю. М., Лойко В. В. [10]. Перевагам та перспективам цифровізації бізнес-процесів на підприємствах присвячена стаття Юрченко О. А. [11].

Враховуючи те, що наукові дослідження, результати яких є вже опублікованими у науковій літературі, більше стосувалися сутності цифрової трансформації економіки, правового регулювання господарської діяльності в умовах цифровізації, то доцільно приділити увагу більш вузькій області дослідження, а саме нормативно-правовому регулюванню цифрової трансформації комунікаційних стратегій суб'єктів господарювання.

Мета статті. Аналіз нормативно-правового регулювання цифрової трансформації комунікаційних стратегій суб'єктів господарювання України.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цифрова економіка, яка в теперішній час формується у сфері господарювання, має певні переваги та ризики, регулювання яких доцільно забезпечувати на основі законодавчої бази. Пришвидженню цифрових трансформацій у господарській діяльності суб'єктів господарювання України сприяли різкі зміни у світовому просторі, такі як карантинні обмеження внаслідок пандемії на Covid-19 та війна. Обмеженість у спілкуванні в офлайн форматі внаслідок карантинних обмежень викликала необхідність здійснювати спілкування та навчання в онлайн форматі, що пришвидшило поширення нових онлайн-технологій для спілкування та навчання. Для спілкування співробітників та проведення різних нарад стали використовуватися відео конференції, корпоративна пошта, меседжери. Спілкування в онлайн форматі стало новим для суб'єктів господарювання і потребувало від них доведення технічних та технологічних засобів до відповідного стану. Цифровізація процесу спілкування, обговорення та прийняття управлінських рішень сприяла тому, що суб'єкти господарювання почали розробляти та вдосконалювати комунікаційні стратегії. Безумовними перевагами цифрової трансформації комунікативних стратегій суб'єктів господарювання є те, що цифровізація дозволяє швидко долати відстані при спілкуванні завдяки цифровим технологіям, що дозволяє швидко та ефективно вирішувати питання. Важливими негативними моментами є можливість проявів кіберзлочинності та високий рівень енерговитратності цифрових комунікацій. Цифрова трансформація комунікаційних технологій потребує відповідного правового регулювання, яке з одного боку буде

стимулювати суб'єкти господарювання впроваджувати цифровізацію своєї діяльності, а з іншого боку — забезпечувати захист цифрових комунікацій та мінімізувати ризики цифровізації, наприклад, втрати або витоку інформації.

Держава сприяла розширенню цифрових комунікаційних можливостей для суб'єктів господарювання шляхом формування мережевої інфраструктури та розширення державних послуг в онлайн форматі (табл. 1).

Таблиця 1

Комунікаційні можливості для суб'єктів господарювання, які формуються сучасними інформаційно комунікаційними технологіями і мережевою інфраструктурою

Інституційний рівень	Опис послуг, які можна отримати за допомогою комунікаційних технологій
Державний рівень	Електронні державні послуги: електронна реєстрація, електронна довідка, електронна черга. Електронна інформація щодо звітності: електронна декларація, електронні звіти, електронний підпис. Електронна інформація про проходження конкурсів, тендерів, закупівлі товарів: електронний бюджет, електронні тендери, електронні закупівлі. Інститут звернень громадян до органів влади: електронні звернення, електронні запити.
Регіональний та міжрегіональний рівень	Комунікація між суб'єктом господарювання та органами місцевої влади: електронна реєстрація, електронна довідка, електронні звернення, електронні запити. Комунікація між суб'єктом господарювання та банком: електронний підпис, електронна довідка. Комунікація між суб'єктом господарювання та податковою: електронні звіти, електронний підпис.
Рівень суб'єкта господарювання	Комунікації між адміністрацією та співробітниками та співробітників між собою: корпоративна електронна пошта, соціальні мережі. Комунікації між суб'єктом господарювання та постачальниками: корпоративна електронна пошта, соціальні мережі, електронні документи, електронний підпис. Комунікації між суб'єктом господарювання та споживачами: сайт суб'єкта господарювання, соціальні мережі, таргетована реклама.

Джерело: авторська розробка

Ефективність цифрової трансформації комунікаційних стратегій залежить від низки факторів:

- сприяння держави щодо впровадження та використання цифрових технологій, (у тому числі на законодавчому рівні);
- усвідомлення важливості цифрової трансформації комунікаційних стратегій адміністрацією (власниками) суб'єкта господарювання;
- наявності вмінь та цифрових навичок у персоналу підприємства;
- наявності матеріально-технічної бази та програмного забезпечення для здійснення комунікацій онлайн.

Правові документи у сфері цифрової трансформації суб'єктів господарювання можна поділити на дві групи: директивні та нормативні (табл. 2).

Таблиця 2

Правові документи України у сфері цифрової трансформації суб'єктів господарювання

Вид документу	Назва документу
Директивні	Стратегії національної безпеки України були прийняті у 2007, 2012, 2015 та 2020 рр. [12] – [15]. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [16]. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні [17]. Концепція розвитку електронного урядування в Україні [18]. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. [19]. Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року [20].
Нормативні	Закони України: «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [21], «Про електронні комунікації» [22], «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [23], «Про електронну комерцію» [24], «Про інформацію» [25], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [26], «Про електронні документи та електронний документообіг» [27], «Про адміністративні послуги» [28], «Про доступ до публічної інформації» [29], а також підзаконні акти.

Джерело: складено авторами за даними [12] – [29]

Директивні документи цифрової трансформації економіки України представлені Стратегіями національної безпеки України були прийняті у 2007, 2012, 2015 та 2020 рр., в яких сформовані основні положення концепції, доктрини та стратегії національної безпеки [12] – [15]. У «Стратегії сталого розвитку «Україна — 2020» визначено Програму електронного урядування [16]. У Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні визначено напрями, механізми та терміни формування ефективної системи електронних послуг, яка була би зручною та безпечною для використання суб'єктами підприємництва та фізичними особами [17]. У Концепції розвитку електронного урядування в Україні визначено електронне урядування як форму державного управління, яка завдяки використанню сучасних інформаційних технологій забезпечує більш ефективну комунікацію та взаємодію між органами державного управління, органами місцевого самоврядування та громадянами [18]. У Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. визначено, що: «розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивації, попиту та формування потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства» [19]. У Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року, підкреслена необхідність забезпечення захисту від сучасних кібератак в умовах електронних комунікацій [20].

У нормативних документах виділено положення, які сприяють цифрової трансформації комунікативних стратегій суб'єктів господарювання (табл. 3).

Таблиця 3

Положення нормативних документів України, які сприяють цифровій трансформації комунікативних стратегій суб'єктів господарювання

Назва документу	Основні положення
«Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [21]	Визначені основні засади захисту життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі. Цілі, напрями та принципи державної політики у сфері кібербезпеки. Надано тлумачення понять: «кібератака», «кіберзагроза», «кібербезпека», «кіберзахист», «кіберзлочин», «кібероборона», «кіберпростір», «критична інформаційна структура».
«Про електронні комунікації» [22]	Визначені правові та організаційні основи державної політики у сфері комунікацій та радіочастотного спектра щодо надання та отримання електронних комунікаційних послуг.
«Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [23]	Визначені правові та організаційні засади електронної ідентифікації та надання електронних довірчих послуг, права та обов'язки суб'єктів відносин у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг. Надано тлумачення понять: «автентифікація», «веб-сайт», «електронна ідентифікація», «електронна печатка», «електронний підпис», «електронні дані», «електронна довірча послуга».
«Про електронну комерцію» [24]	Визначені організаційно-правові засади діяльності у сфері електронної комерції в Україні, порядок вчинення електронних правочинів із застосуванням інформаційно-комунікаційних систем та права і обов'язки учасників відносин у сфері електронної комерції. Надано тлумачення понять: «електронна комерція», «електронна торгівля», «електронний договір», «інтернет-магазин», «електронний правочин», «реалізація товару дистанційним способом».
«Про інформацію» [25]	Визначено регулювання відносин щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації. Надано тлумачення понять: «документ», «інформація», «захист інформації», «суб'єкт владних повноважень».
«Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [26]	Визначено регулювання відносин у сфері захисту інформації в інформаційних, електронних, комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах. Надано тлумачення понять: «блокування інформації в системі», «виток інформації», «володілець інформації», «власник системи», «доступ до інформації в системі», «захист інформації в системі», «інформаційно-комунікаційна система».
«Про електронні документи та електронний документообіг» [27]	Встановлені основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Надано тлумачення понять: «адресат», «дані», «посередник», «обов'язковий реквізит електронного документа», «автор електронного документа», «суб'єкти електронного документообігу».
«Про адміністративні послуги» [28]	Визначені правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг. Надано тлумачення понять: «адміністративна послуга», «суб'єкт звернення», «суб'єкт надання адміністративної послуги».
«Про доступ до публічної інформації» [29]	Визначений порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес. Надано тлумачення поняття: «публічна інформація».

Джерело: складено авторами за даними [21] – [29]

У сфері цифровізації економіки законодавча творчість належить Комітету з питань цифрової трансформації Верховної Ради України [30]. Впроваджує політику цифровізації в Україні Міністерство цифрової трансформації. Україна є учасником програми «Цифрова Європа», умовами якої передбачено виділення Україні фінансування в обсязі 6 млрд. євро до 2027 р.

Відносини у сфері цифровізації комунікацій між суб'єктами господарювання регулюються нормативно-правовою базою України, договірною діяльністю та домовленістю про спосіб комунікацій між партнерами. Переваги використання цифрових технологій у комунікаціях суб'єктів господарювання та різних стейкхолдерів підтверджуються практичною діяльністю. Складність сучасних цифрових технологій та брак в державних структурах фахівців для аналізу наслідків цифровізації не дають можливості об'єктивної оцінки негативних наслідків цифровізації. Тому безумовно потрібний подальший розвиток нормативно-правового законодавства особливо в галузі стандартизації, регулювання цифрової конкуренції, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище при використанні цифрових технологій.

Розвиток ринку криптовалюти також потребує удосконалення нормативно-правового законодавства у питаннях вразливості цього ринку до шахрайства у разі ігнорування кібербезпеки, проблем із контролем за походженням коштів, правил ідентифікації клієнтів в умовах збереження анонімності користувачів. Нормативно-правове законодавство України в галузі регулювання ринку криптовалюти та цифрових розрахунків тільки починає розвиватися.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

В результаті проведеного дослідження з'ясовано, що нормативно-правова база України розвивається. Нові відносини між суб'єктами господарювання, які складаються внаслідок поширення цифровізації, потребують відповідного регулювання. Якщо на початку розвитку цифровізації кіберпростір був зоною вільною від регулювання, то у сучасних умовах держава бере істотну участь у регулюванні цифрових відносин. Враховуючи необхідність боротьби із кіберзлочинністю, яка має транснаціональний характер, існує потреба у міжнародному впливі регулювання відносин в сфері цифрових комунікацій. Також існує потреба у запровадженні стандартів технічного регулювання цифрових комунікацій, особливо на міжнародному рівні. Нормативно-законодавча база України має положення про доцільність розвитку цифровізації особливо в сфері комунікативних стратегій суб'єктів господарювання при подальшому розвитку цифрової економіки. З іншого боку у нормативно-правових актах України виявлено недостатність положень про регулювання відносин у сфері цифрових комунікацій, з урахуванням зростання кібератак, особливо у період війни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Польовий П.В. Нормативно-правовий механізм цифрових трансформацій в органах публічної влади та розвитку цифрових компетентностей публічних службовців. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 4. С. 84 – 93.
2. Дубняк М.В., Грачова О.Ю. Правове регулювання цифрової економіки. *Інформація і право*. 2023. № 1(44). С. 79 -87.
3. Вінник О. Право цифрової економіки. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 157–163.
4. Вінник О.М., Попович Т.Г., Деревянко Б.В. Регулювання відносин цифрової економіки: окремі аспекти. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2022. Том 29. № 3. С. 181 – 204.
5. Дергалюк М. Регулювання процесів цифрової трансформації регіональних економічних систем. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія. Економічні науки. 2023. № 3. С. 169 – 172.
6. Орлова О.С. Правове регулювання господарської діяльності в умовах цифровізації. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія Право. 2023. Вип. 77. Част. 1. С. 195 – 201.
7. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення : монографія / [К. В. Єфремова, Д. І. Шматков, В. П. Кохан та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 180 с.
8. Луценко В.Р., Пікуля П.О. Правове забезпечення цифрової трансформації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія. Право*. 2024. № 81. Т.1. С. 61 – 67.

9. Пустоваров А.І. Формування механізму цифрової трансформації управління розвитком національної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 34. С. 213-218.

10. Sunduk A.M., Shvets P.A., Zhukova Yu.M., Loiko V.V. (2022). Parameters of economic security in the conditions of strengthening of information risks and threats. Proceedings of the Cybersecurity Providing in Information and Telecommunication Systems II. co-located with International Conference on Problems of Infocommunications. Science and Technology (PICST 2021). Volume II. P. 221-228.

11. Юрченко О.А. Цифровізація бізнес-процесів на підприємствах: переваги та перспективні напрями прискорення. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. Випуск 1 (10), С. 141-145.

12. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України від 12 лютого 2007 р. № 105/2007. *Офіційний вісник України*. 2007 р. № 11. С. 389.

13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України: Указ Президента України від 8 червня 2012 р. № 389/2012. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3892012-14402>

14. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>

15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037/>

16. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

17. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 р. № 918-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-p>.

18. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p>.

19. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр. та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.

20. Стратегія здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1467-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p#n15>.

21. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

22. Про електронні комунікації. Закон України №1089-IX у редакції від 01.01.2024 (підстава 3460-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>

23. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги. Закон України № 2155-VIII у редакції від 01.01.2024 р. (підстава 1909-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

24. Про електронну комерцію. Закон України № 675-VIII у редакції від 01.01.2024 р. (підстава 1953-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

25. Про інформацію. Закон України № 2657-XII у редакції від 27.07.2023 (підстава 3005-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

26. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах. Закон України № 80/94-ВР у редакції від 28.06.2024 (підстава 3783-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>

27. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України № 851-IV у редакції 31.12.2023 (підстава 2801-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

28. Про адміністративні послуги. Закон України № 5203-VI у редакції від 27.04.2024 (підстава 3585-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

29. Про доступ до публічної інформації. Закон України № 2939-VI у редакції 08.10.2023 (підстава 2614-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

30. Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації. Офіційний портал. URL: <https://komit.rada.gov.ua/>

Yelyzaveta Loiko

graduate student of the National Academy of Sciences “Economics”
Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-3266-8286
e-mail: y.loiko.asp@kubg.edu.ua

Yevgenii Zahorodniuk

graduate student of the National Academy of Sciences “Economics”
KROK University of Economics and Law
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0009-0002-6497-8561
e-mail: YZahorodniuk@gmail.com

NORMATIVE AND LEGAL REGULATION OF DIGITAL TRANSFORMATION OF COMMUNICATION STRATEGIES OF BUSINESS ENTITIES

Abstract. The article deals with the legal regulation of digital transformation of business entities' communication strategies. It has been established that the legal regulation of the digital transformation of business entities is a state-legal process. Established communication opportunities for business entities, which are formed by modern information and communication technologies and network infrastructure at the level of the state, region and enterprises. The circle of documents forming the legal support for the digital transformation of communication strategies of business entities is outlined. It was determined that legal acts in the field of digital transformation of business entities are divided into directive and normative. Domestic legislative acts in the field of digitalization of business entities were analyzed, their purpose was revealed. It has been established that the complexity of modern digital technologies and the lack of experts in state structures for analyzing the consequences of digitalization do not allow an objective assessment of the negative consequences of digitalization. Therefore, further development of regulatory legislation is definitely needed, especially in the field of standardization, regulation of digital competition, reduction of the negative impact on the environment when using digital technologies. It was established that at the beginning of the development of digitalization, cyberspace was a zone free from regulation, but in modern conditions, the state takes a significant part in regulating digital relations. Given the need to fight cybercrime, which is transnational in nature, there is a need for international influence in the regulation of relations in the field of digital communications.

Keywords: digital transformation; communication strategies; business entities; normative and legal regulation.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Polevyi, P.V. (2022). Regulatory and legal mechanism of digital transformations in public authorities and development of digital competencies of public servants. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, vol. 33(72), no. 4, P. 84 – 93.
2. Dubnyak, M.V. & Hrachova, O.Yu. (2023). Legal regulation of the digital economy. *Information and law*. No. 1(44). P. 79 -87.
3. Vinnyk, O. (2021). The law of the digital economy. *Entrepreneurship, economy and law*. No. 6. P. 157–163.
4. Vinnyk, O.M., Popovych, T.G. & Derevyanko B.V. (2022). Regulation of digital economy relations: separate aspects. *Bulletin of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. Vol. 29. No. 3. P. 181-204.
5. Derhalyuk, M. (2023). Regulation of digital transformation processes of regional economic systems. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Series. Economic sciences*. No. 3. P. 169-172.
6. Orlova, O.S. (2023). Legal regulation of economic activity in conditions of digitalization. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law series*. Issue 77. Part 1. P. 195 – 201.
7. Basic aspects of digitization and their legal support: monograph / [K. V. Efremova, D. I. Shmatkov, V. P. Kokhan, etc.]; under the editorship K. V. Efremova. Kharkiv: Research Institute of Law. security innovator of development of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2021. 180 p.
8. Lutsenko, V.R. & Pikulya, P.O. (2024). Legal support of digital transformation in Ukraine. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law series*. No. 81. T.1. P. 61 - 67.
9. Pustovarov, A.I. (2020). Formation of the digital transformation mechanism for managing the development of the national economy. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*. Issue 34. P. 213-218.
10. Sunduk, A.M., Shvets, P.A., Zhukova, Yu.M. & Loiko, V.V. (2022). Parameters of economic security in the conditions of strengthening of information risks and threats. Proceedings of the Cybersecurity Providing in

Information and Telecommunication Systems II. co-located with International Conference on Problems of Infocommunications. Science and Technology (PICST 2021). Volume II. R. 221-228.

11. Yurchenko, O.A. (2024). Digitization of business processes at enterprises: advantages and promising directions for acceleration. *Digital economy and economic security*. Issue 1 (10), pp. 141-145.

12. On the National Security Strategy of Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated February 12, 2007 No. 105/2007. Official Gazette of Ukraine. 2007. No. 11. P. 389.

13. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated June 8, 2012 On the new version of the National Security Strategy of Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated June 8, 2012 No. 389/2012. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3892012-14402>

14. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated May 6, 2015 On the National Security Strategy of Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated May 26, 2015 No. 287/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>

15. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated September 14, 2020 "On the National Security Strategy of Ukraine": Decree of the President of Ukraine dated September 14, 2020 No. 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037/>

16. On the Sustainable Development Strategy "Ukraine - 2020": Decree of the President of Ukraine dated January 12, 2015 No. 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), "On the approval of the Concept of the development of the system of electronic services in Ukraine". No. 918, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016>

18. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), "On the approval of the Concept of the development of e-government in Ukraine". No. 649-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p>.

19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), "On the approval of the Concept of Development of the Digital Economy and Society of Ukraine for 2018-2020 and the approval of the plan of measures for its implementation". No. 67, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018>

20. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), "Strategy for implementation of digital development, digital transformations and digitalization of the state finance management system for the period until 2025". No. 1467-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p#n15>

21. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On the main principles of ensuring cyber security of Ukraine". No. 2163-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

22. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "About electronic communications". No. 1089-IX, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>

23. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "About electronic identification and electronic trust services". No. 2155-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

24. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "About electronic commerce". No. 675-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

25. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "About information". No. 2657-XI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

26. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "On the protection of information in information and telecommunication systems". No. 80/94-VR, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>

27. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "About electronic documents and electronic document flow". No. 851-IV, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

28. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "About administrative services". No. 5203-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

29. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "On access to public information". No. 2939-VI, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

30. Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Digital Transformation. Official portal, available at: <https://komit.rada.gov.ua/>

Стаття надійшла до редакції 03.06.24

Рецензовано 13.06.24

Опубліковано 28.06.2024 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.